

UDVARHELYI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona. — Telefonszám: 14.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Majomadó.

Aligha van a kerek földnek még egy ilyen esztelenül költséges népe, mint mi vagyunk. Államháztartásunk évente ezermillió koronába kerül; az ország összes ingatlanok értéke mintegy 30 ezermillió korona; ennek a gyümölcsöző tőkének 3 százalékos jövedelmét maga az állam költi el. Ez csak a konyhapénz. Emellett az állam fülíg adós s az örökös pumpolások és kölcsönök keyerét eszi, mint jó magunk. És nem bírja jól eltartani még tisztviselőit sem, mindeki panaszkodik itt a kis jövedelem és a drága élet miatt: hivatalnok, katona, ügyvéd, orvos, pap, jegyző, tanító, gazda, iparos és munkás. Mind azt panasolja, hogy kevés a pénz. Így zug fel az őserdőben is az éhség fenyegető moraja, mikor leszáll az alkony. A miniszter éppen úgy nem jön ki fizetéséből mint a fogalmazó ur, vagy a számtiszt. Ha uri vagy nem uri társaságban eldobsz egy követ, az bizonyosan adós emberre esik. A váltó paripája ragad bennünket, Isten tudja hová; iszonyu kamatokat fizetünk szemérmes leleplezéssel. Isten tudja: kinek; az anyagi gondok nyomasztó sötétjében még a reménység mécsesét sem gyújthatjuk fel, mert ezután csak a rosszabb napok következhetnek reánk. Apraja-nagyja ennek az országnak a csödre megérett; tőkegyűjtő erőnk nincs, fizetési és vásárlási képességünk évről-évre sorvad, minél fogva a vásárlókra támaszkodó gazda és iparos nem tudja itthon eladni a portékáját; a kivitel tehát emelkedik, a behozatal csökken, a munkának értéke vész. A szegényedésnek mindezen jelei kiadták már magukat nálunk, mint a hideglelés. Hanem azért mégis esztelenül költségek.

Aki a deficites fővárost, sőt magát itt a jó vidéket is futólag megszemléli, azt hiszi, hogy ez a krózosok tanyája. Kávéházi és szállói fényűzők; csillogó keretek ezek a cifra szegények számára, akik csak henczegetni járnak ide. A nagyobb házak odai sápadt gyermekekkel vannak megtöltve, akikből idővel svihákok és szellemi proletárok válnak. Minden oducsoportnak van azonban egy „szalon“-ja, berendezve havi részletfizetésre vett hazugságaival a jólétnek; itt zsurokat szokott rendezni a nagyságos asszony, aki egy borzas cselédet és fogadónapokat tart. A nagyságos asszony nagy családi multjára vagy magas összeköttetéseire, vagy toalettjeire büszke, de valamire okvetlen büszkének kell lennie, hogy illően megvethesse azokat, akik alacsonyabb színvonalról emelkednek a szalonélet borzalmasaiba. A nagyságos ur, aki aktákat gyárt, hitelbe öltözködik, és az otthon nyugalma fényes korcsmákban pihenni ki; hajlandó egy hajlongó pinczérnek odavetni olyan borraival, amiért otthon gyilkos vitát kezd, ha azt kenyérre kéri. Ezek a latájnerek. Maguk is tudják, hogy bolond életet folytatnak és csak az osztályorszájuk mentheti meg már őket. De hát már ilyen az élet tónusa.

A nagy jövedelmek képmutatásait és henczegeit pedig már leírni sem bírom. A szemnek szánt cifrázkodások soknemű erkölcsstelen tőkéje között már kaparászni sem lehet. Egyik oda adja egész élete nyugalma, hogy urat mutasson; másik oda adja családja jövőjét, a harmadik becsületét adja oda. Kilenczven perzentjét a magyar társadalomnak gondnokság alá kellene helyezni.

Egyfelől az igények féktelen növekedése, másfelől a pénztelenség, az eladósodás és a szegénység: mi lesz ennek a vége? Hát az bizonyos, hogy valamelyik hurnak el kell pattannia, még pedig csak az pattanhat el, amelyiket a mesterségesen emelt életigények tulterhe feszített meg. A gazda nem engedhet már a buzájából, mert most is elég olcsó, a munkás sem engedhet a guanyájából, mert most is elég rongyos. Az állam sem engedhet sokat, mert

mind többet várunk tőle, de hiába lesz az bármint is, hiába csinál gazdasági politikát, hiába takarítja meg az adó fillereit, mikor az adók legnagyobbikát: a majomadót elnyeli az esztelen költsékezés. Sem az, sem ez nem engedhet és nem segíthet, hanem a sok nagyságos urnak és urnónek kell leszállani a lóról, ez bizonyos. Kenyérre és ruhára muszáj tölteni, de urakra, majmokra és bolondokra nem jut pénz ezután annyi sem, mint eddig jutott.

Nagy katasztrófa előtt állunk és ez az egyének hibája, akiket a modern haladás túlköltsékezésre ragadott és csakis ők javíthatnak a helyzeten: ha addig fognak nyújtzkodni, ameddig a takaró ér.

A nemzetet fenyegető inségből egyetlen kibontakozási mód van: ez a feleslegesről való okos lemondás, a becsületes divat, az egyszerűbb szokásokra való rátérés. Ez az egyedüli módja még az elvesztett erkölcsi függetlenség visszaszerzésének is.

Meg kell tehát kezdeni az egyszerűség divatját onnan felülről, honnan asszonyainkra a mai rossz szokás szele fú. Néha a jó példa is ragadós. El lehetne talán még hitetni velünk, hogy nem soking az, ha ruházódásunk a hazai ipar színvonalán áll. Hogy az egyszerűen kellemes otthon nem szegény. Hogy a felül czimezések olcsó ajándéka nem tisztesség. Az igazi előkelőség példája kioktatható még bennünket a felől, hogy a luxus nyomasztó adóját csak a parvenü izlés vetette ki reánk és hogy ostoba, aki ezt a majomadót fizeti. Izlésben és divatban vezető hölgyeink igazi mentőmunkát végezhetnek e téren s megcsinálhatnák, amihez politikusaink hozzáfogni sem tudnak: a társadalmi rekonstrukciót.

Ah mily szívesen vedlenénk át mi agyongyórtott bitelezőink előtt szegénykező nagyságos urak. egyszerű és nyugodt tekintetes urakká!

A városi tisztviselők fizetése.

A magyar állami tisztviselők országos mozgalmat indítottak helyzetük javítása céljából, s az eredménye már ily rövid idő alatt jelentkezik: a jövő évi állami budgetbe a fizetések már olyan arányban szerepelnek, ahogyan azt ők memorandumokban kívánták. Megmozdultak a tanárok, tanítók, s még a civilizista felemelést is kilátásba helyezték. És mi mellett bizonyít ez e körülmény, ha csak nem amellett, hogy Magyarországon a megélhetés drágább lett. Ily viszonyok mellett tehát *jogosan mozdultak meg a városi tisztviselők is*, akik az állami tisztviselőkhez képest vajmi szegényen vannak dotálva.

Székelyudvarhely város tisztviselői már egy pár évvel ezelőtt indítatva érezték magukat a megélhetési viszonyok folytán a város képviselőtestületéhez azon kéréssel fordulni, hogy fizetéseiket *amennyire a körülmények engedik, aránylagosan emelje föl*. Azonban, sajnos, a képviselőtestület még sohaem látta elérkezettnek azt az időt, amelyen túl a fizetések rendezését nem halaszthatja, s mindig tudott, ha nem is kellően megindokolt formulát találni arra, hogy azt újra és újra eltolja.

Azonban *ez a halasztási politika a múlt év költségvetése tárgyalásának rendén már operettszerűvé vált*, s maga a tisztelt képviselőtestület is belátta, hogy ezt tovább halasztani olyan megbocsáthatlan lekiismeretlenségre vall, amelyért az odiumot elviselni senki sem mutatkozott késznek, *s így kimondották elvileg azt, hogy ha a meglévő gazdaságos rendszer továbbra is megmarad, úgy a jövő évi, tehát az 1903. évi budget tárgyalásakor a tisztviselők fizetésfelemelését első kötelességének ismeri abba beilleszteni*.

Az a bizonyos idő pont, ime, elérkezett, a takarékos gazdálkodás a már kibocsátott költségvetésből *kiolvasható*, s így tisztviselőinknek *alapos kilátá-*

suk lehet, hogy a kérdés az e héten tartandó közgyűlésben végrevalahára megoldást nyerend.

Tény, hogy a városi tisztviselők jelenlegi fizetése ha rövid összehasonlítást teszünk az állami tisztviselői kar dotációjával, visszatetszést szül, holott annak munkája lényegesen különbözik emezétől. Mert nézzük csak. A polgármesterek ma már nem közigazgatási első functionariusai a városnak, *hanem pénzmesterei*. E körül forog meg minden. Hounét vegyék a pénzt erre, meg amarra, a rendes számlák kifizetésére és míg régen a polgármester, mint a háztartás feje mindenre gondolhatott, most minden a pénz, a pénz és megint csak a pénz, mely lefoglalja hivatalos órákban erejét, munkásságát és egész fináncz-geniálitását. Aki ügyesen tud lavírozni az adósságok labirintusában, aki jól ért ahhoz, miképpen teremtsen elő a fedezetekhez szükséges pénzüsségeket, az ma az ügyes polgármester. Megérjük még azt és meg kell érünk, hogy a polgármesternek jó iparosnak, bankférfiúnak és eszes vállalkozónak is kell lennie, hogy oly bevételi forrásokhoz juttassa városát, melyek behozzák a város szükségleteit. Ezenkívül még gondot kell fordítani arra is, hogy ő a város első tisztviselője: csak természetes, hogy fizetése nem áll arányban munkásságával. 227

Ha a fizetés-rendezés problémája csak éppen annyi volna, hogy a városi állásokra pályázó és aspiráló sokaság kínálatához szabja a képviselőtestület a fizetést, akkor a fizetéseket le kellene szállítani és nem kellene fölemelni. Sajnos, országszerte tolongás van a hivatalok ajtai előtt. Ha árlejtés útján töltönnék be a közhivatalokat, bőven akadna pályázó a mai fizetések feléért is. De micsoda tisztviselői kar lenne az ilyen! *Meg kell már egyszer érteni azt, hogy a közszolgálat munkaszerezés.* Ha az illető munkáját legjobb tehetsége szerint a város rendelkezésére bocsátja; viszont legyen arról biztos, hogy érdeme szerint fizetik meg és legalább is úgy, amint a szabad társadalmi életben a többi polgártársunkat ugyanolyan munkáért. Tehát a városi tisztviselők fizetésének problémáját nem a kínálat, nem az előítéletek szerint kell megoldani, hanem az *igazságosság és méltányosság kulcsával*, mely magában a város érdekeit is kifejezi.

Egyébiránt az ilyen fizetésfelemelések kérdésénél mérlegelendő az is, *hogy a tisztviselői kar, a mely a város gépezetét mozgásban tartja, mind szükséges-e?* sőt továbbmenve föl kellene vetni, vajjon a város gépezete nem-e már olyan rozzant, vagy az élet viszonyaival szemben nehézkes járású, hogy az ügyviteli szabályrendeletet, amidőn a közigazgatás egyszerűsítése éppen folyamatba vétetett, új szerkezettel kellene kicserélni, amivel esetleg munkaerő megtakarítás is járna. *Mérlegelendő az a körülmény is, hogy a fizetések rendezése, e város anyagi viszonyaira nem-e túl magas mértékben nehezedik-e, arányban áll-e a polgárok jelenlegi megélhetési viszonyai-val, az amugy is kiaknázott közterhekkal, s vajjon a város háztartása e számottevő összeget hogyan viselheti el?*

Az egész fizetésfelemelési különbözet *mindössze 7400 koronát tesz ki*, tehát olyan nevétségesen csekély összeget, amely a tisztviselők alapos szerény-ségére vall. Hogy a takerékos gazdálkodás mennyire szem előtt van tartva, talán eklatánsul bizonyítja az a körülmény, hogy amíg a városnak aszfaltja, köz-ségi iskolára való pénze, vágóhidja nem volt: fizetünk 70-80 % pótdadót, s most ime, amikor ezek mind megvannak, az *összes közigazgatási pótdadó 15 %-ot tesz ki*, amelyben azután már a javított fizetésekre is meg van a fedezet.

Ha a dolog érdemében csak kissé tekintünk is be, beigazolvva látjuk azon előbb tett állításunkat, hogy a város vezetőjének nemcsak polgármesternek kell lennie, hanem a spekulációk kényes kérdéseit

ben is, saját felelősségére, jól kell laviroznia. Beigazolva látjuk azt, hogy a jelenlegi viszonyok között a legterhebb foglalkozások közül való a polgármesterkedés és csak az ügyért való lelkesedés az, ami arra készteti őket, hogy miképpen hódíthatnák vissza az esetleges elvesztett jövedelmeket, miképpen gyarapíthatnák bevételeiket, miképpen juthatnának mai kölcsöneiknél olcsóbb kölcsönhöz; miképpen törleszthetnék ezeket, hogy újabb kölcsönökhöz juthassanak; miképpen rendezkedhetnek anyagilag, mert ezen a kérdés körül forog egész létük, egész existenciájuk! *Tehát ha ilyen viszonyok között látjuk azt, hogy városunk mégis előre halad, anélkül azonban, hogy a föjtő deficit pótdóalajában még jobban nehezedne ránk, de sőt kezdünk könnyebben lélegzeni: úgy biztos kilátásaink lehetnek arra, hogy közös érdekeinket egy olyan hivatalos testület ápolja, amely megérdemli tőlünk is a méltányosságot.*

Köztudomásu, hogy a létfeltételek megdrágulásához képest a szellemi munka értéke annyira alászállt, hogy a hivatalnoki élet nem egyéb, mint a nyomor elűkölésének művészete. A művészet az, hogy urat mutassunk és felemelt fővel járjunk akkor, amikor az élet sulyai, nyomorúságai alatt majd leroskadunk. És kettős ez a nyomorúság. Anyagi, és erkölcsi. Az első nyomorúság a díjazás elégtelenségében áll. A másik nyomorúságot az a helyzet képezi, melyben a városi tisztviselő a képviselőtestület legkisebb tagjának is rabja lett.

A mikor a városi tisztviselők fizetésüknek javítását kéri a képviselőtestület, azt olyan kimélettel teszik, hogy *sietnek kívánságaikat már az első pillanatban összehangban tartani a város háztartási érdekeivel, vagyis a pénztár szegénységével.* Itt nem csak a városi tisztviselők fizetésbeli ügyeinek rendezéséről van szó, hanem arról is, hogy a városi hivatal megfelelő dotáció mellett munkabírásban, erkölcsi tekintélyben és megbízhatóságban megfelelő színvonalra emelkedjék. Ez már nemcsak az illetők érdeke, hanem határozottan közérdek.

Bizonyára úgy van, hogy a városi hivatalban mindannyian a pontos kötelességteljesítést, a rendet, a munkakedvet, a közérdek jó kiszolgálását akarjuk. *Már pedig en az könnyen elérhetjük, ha az alkalmazottaknak tisztességes megélhetést biztosítunk.*

Ez korszerű, szükséges, és ezt a képviselőtestület többsége már eldöntötte. Így tehát a városi tisztviselői kara a legjobb reményekkel nézhet elébe a költségvetés, illetve a szabályrendelet tárgyalásának és módosításának, mivel abban ohaja szerint fog részesülni.

Lex Heinze.

A napokban egy nagyobb társaságban, az egyik előadott és disznóságba átcsapott szellemes francia szindarab nyomán szó esett a Lex Heinzeről, mellyel Németország — sajnos, reakzionárius lobogó alatt — az erkölcsi alkotások útjára lépett. Annak idején, mindössze talán két esztendővel ezelőtt, a magyar sajtó is tudomást vett erről a nevezetes törvényalkotásról, azonban e tudósítások kissé egyoldalúak, ugyszólván a lex Heinzenek csak a külsőségeivel foglalkoztak. Arról értesítettek, hogy szeméremtelen képet, könyvet tizenhét éves aluli leánynak eladni vagy mutatni tilos, azonképen birság és fogház várja mindazokat, akik szeméremsertő színházi előadásokat rendeznek, vagy rendeztetnek.

Ezek mindenesetre elége nevezetes és a mi szemünkben szokatlan határozatok voltak. Mintha csak a Mária Terézia korabeli erkölcsrendőrséget elevenítenék föl s a művészet nyakába vetnék a reakció hurkát. A maga tág fogalmában a szeméremsertés stigmája ép úgy éri Shakespeare és Goethe isteni muzsáját, a Guy de Maupassant kegyetlen pszichológiai és Zola természettudományi alapon nyugvó kérélhetetlen szociológiai igazságait, mint a zuggpornografusok alacsony tákolmányait, amelyekben épen csak az erkölcsi metyel van meg és semmi más.

De ezenfelül, sőt első sorban az ugynevezett lex Heinzenek sokkal messzebbre menő törekvése van, olyan törekvése, amelynek érvényesítése sokkal jogosabb, sokkal lényegesebb a pusztá szemérem érdekeinél, mert a nőnek védelmére csak másodsorban torolja meg a szemérem sérelmét, első sorban védelmet akar nyújtani a női becsületnek. Erre pedig aztán már nem lehet sem a fölvilágosultság, sem a művészeti szabadság elve alapján souverain liberalizmussal lenézni.

A törvény, mely mindent véd, a tulajdönt a

fejtelten gombostűtől kezdve s a szabadságot az akasztófa árnyékáig, épen a női becsület védelméről absolute nem gondoskodik. Ha valakinek pazarló hajlamai vannak, vagyouát megvédik vele szemben is, gondnokság alá helyezéssel. Igen helyösen azt tartják, hogy a személyes szabadsággal az emberek csak előnyükre éljenek, amikor pedig a szabadság veszedelmessé válik rájuk nézve, akkor föl kell függeszteni. De amikor a leány hallgat akár a mások, akár a szive csábitó szavára és a becsületességbe tántorog, ridegen és hidegen félre áll a törvény az egyéni szabadság életfosztó elve előtt s bizza a szerencsétlent a sorsára, véreére, meg a csábitók és kerítők sokaságára. A társadalmi erkölcs a nő legfőbb kincsének vallja a becsületét, a törvény pedig, amely vedi a fillért is, épen ezt a legfőbb kincset szabad rablásra hagyja.

Épen azért nem tartjuk a német törvényhozásnak e térre lépését reakzionáriusnak, sőt inkább a legmodernebb szociális áramlatnak tudjuk be következményül. A szociáldemokratáknak becsületére válnék, ha e téren kezdeményeznének törvényhozó akciót, mert a női becsület épen a vagyonnal fordított arányban szorul az állam védelmére. A vagyonos leányt védi a család, a nevelés, a felügyelet, meg az osztálya elfogultsága, ellenben a szegény leány, a munkás nő egészen magára van hagyatva, függésben védtelen a rajta uralkodó munkaadótól. Ezt a szegény leányt kiszabadítani a szegénységgel járó veszedelmekből, nemcsak megkövetelni tőle ugyanannyi tisztességet, de módot is adni neki, hogy tisztességét megóvhasssa, nagyon is föladata az igazságos szociális törvényhozásnak.

Persze a lex Heinze, amennyire jelentős mint az elv bevezetése a valóságos életbe, annyira hiányos, doktrinár és iokább morálfilozófiai szempontokból, mint szociális politikából megalkotott javaslat. Egy becsületvédelmi határt állapít meg, a leánycsábitást csak a tizenhét évesnél ifjabb leányok ellen elkövetve torolja meg. Miért? Erre plauzibilis feleletet kapni lehetetlen. Hát a tizenkilenc éves leány becsülete nem olyan szent már, mint a tizenhét évesé? És tiltván a leánycsábitást a tizenhét éves év betöltéséig, ezzel impliczite megengedi a tizenhét éves év felül. Ezen túl az szinte törvényileg meg van engedve, szemben az eddigi rendezetlen állapottal, mely büntetőjogilag nem tiltott ugyan semmit, de hallgatag elvben elítélt mindennemű csábitást.

Ugy látjuk, a korhatárnak ez a kitűzése a beszámíthatóság elméletével van összefüggésben. Tizenhét éveséig a leány erkölcsileg kiskorú, aki nem tudja átgondolni cselekedete következményeit. Ezt lehet mondani, de beigazolni bajos. A tizenhét éves leányról bajos kimutatni, hogy kevesebbet tud a szerelemről, a husz éves leányra még bajosabb ráfogni, hogy mindent tud.

A nőcsábitást magában véve kell elítélni, bűn az, akárki és akármilyen is az áldozata. Képtelenség egy cselekedetet aszerint minősíteni, hogy hány éves az áldozata. Igaz, a tizenhét éves életkor kriterium a mi büntető törvényünkben is a csábitás ellenében, ez a kor azonban határt szab meg a gyermek és a nő között. Tizenhét éves alul gyermek, ezen felül leány. De különbséget tenni a felnőtt leányok között jogi és társadalmi képtelenség.

A törvény hiányos és egyéb vonatkozásában határozottan reakzionárius. Mindamellert tagadhatatlanul érdekes és első lépés az erkölcs sokat vitatott kérdésének rendezése felé. E szempontot határozottan átvehetnők a németektől, ha kivételében egyrészt radikálisabbak, másrészt liberálisabbak is óhajtanánk lenni.

Ujdonságok.

A megyei pénztárak államosítása. A vármegyék pénztári és számvéviségi teendőinek ellátásáról szóló 1902. évi III. törvénycikket a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a jövő évi január hó 1-én lépteti életbe. A vármegyeyi törvényhatóságokhoz és a pénzügyi hatóságokhoz intézett belügyminiszteri és pénzügyminiszteri azonos tartalmu körrendelet a „Belügyi Közlöny“ és a „Pénzügyi Közlöny“ tegnapelőtti számában jelent meg. A körrendelet, amely tüzetesen előírja a rendszerváltozás küszöbén teendő alispáni intézkedéseket s a pénztárak és a számvéviségi ügykezelés átadására vonatkozó előkészületeket, egyuttal kimerítő részletességgel szabályozza a vármegyeyi pénztárak és a gyámpénztárak átadásáról követendő eljárást. A főbb in-

tézkedések a következők: A körrendelet értelmében a vármegyeyi pénztárak és számvéviségek december hó végén működésüket megszüntetik és teendők a m. kir. állampénztárakra (adóhivatalokra) és a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviségek (számvéviségi kirendeltségek) ruháztatnak át. Ujévtől kezdve a m. kir. állampénztárak (adóhivatalok) teljesítik a bevételezéseket és a kifizetéseket és pedig nemcsak a vármegyék székhelyén levő, hanem a vármegye területén levő többi királyi állampénztárak (adóhivatalok) is. A pénztárak átadását 1903. évi január hó 2-án kell megkezdeni és az átadás teljes befejeztéig nap-nap után megszakítás nélkül kell folytatni. A körrendeletnek egy külön fejezete ismereti a vármegyeyi pénztárakban levő készpénz, pénzüintézeti befétek, értékpapírok és adóslevelek részletes számbavételénél követendő eljárást, különösen az adóslevelek törvényes kellékeinek megvizsgálása és a kamathátrálékok megállapítása szempontjából; ezenkívül a vármegyeyi alapok egymás közötti, valamint idegenekkel szemben fennálló hiteltüyleteinek állapotát is az átadási eljárás alkalmával tisztázni kell. Az átadás foganatosításáról a belügyminiszter 1903. évi január hó végéig az alispánoktól jelentést kíván. Végül kijelenti a körrendelet, hogy a pénzkezelési reformra vonatkozó többi végrehajtási utasítások, nevezetesen a számvéviségek által ellátandó vármegyeyi központi számvévisői szolgálatról, a vármegyeyi pénztári teendőknél a kir. állampénztárak (adóhivatalok) által való ellátásáról és a vármegyeyi gyámpénztáraknak a kir. állampénztárakban (adóhivatalokban) való kezeléséről, az árwapénzek gyümölcsötetéséről és a gyámpénztári számvitelről legközelebb szintén kibocsátatnak és hogy a gyámpénztári kölcsönök után esedékessé vált, de nem teljesített tőketörlesztések részletezése iránt külön rendelet fog iutézkedni.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Lásár Kálmán székelyudvarhelyi ügyészégi alügyészt a marosvásárhelyi ügyészséghez helyezte át.

Az erdélyi birtokrendezés gyorsítása. Plósz Sándor igazságügyminiszter a lefolyt évek kedvezően gazdasági eredményeinek számbavételével gondoskodott arról, hogy az erdélyi tagosítások továbbfejlesztésére a tárca kellő eszközökkel rendelkezék a jövő esztendőben. Az igazságügyi és pénzügyi kormányok közt 1901. évben létesült megállapodáshoz képest ugyanis az erdélyi birtokrendezési ügyek gyorsítása céljából egy 400000 koronáig dotálható alap szervezetet. Ennek az alapnak az utolsó 40000 koronás részlete a folyó évben felhasználván, nehogy a birtokrendezés fennakadjon, az igazságügyminiszter a jövő évben eszközleendő tagosításokra 40000 koronát kér a törvényhozástól.

Személyi hír. Kuncz Elek kolozsvári kir. tanterületi főigazgató e hó 5 én a középiskolák látogatása végett, városunkba érkezett.

Szent-Imre ünnepély. A helyi róm. kath. főgymnasium 5-én ünnepelte meg védőszentjének Szent Imre hercegnek emlékét. Az intézet disztermébe ez alkalomra szép és nagy közönség gyűlt egybe, s a legnagyobb élvezettel hallgatta végig az izlésesen összeállított ünnepi programot. Az ünnepélyt az ifjuság vegyeskara vezette be, a mely után Diemár Kálmán 8. o. t. tartott igen ügyes ünnepi beszédet. Az ifjusági zenekar által előadott „Ouverture“ után Brassai Imre 7. o. t. szavalt el Szemlér alkalmi költeményét. Anka János 7. o. tanuló „Sziv és ész“ címmel általa megirt és előadott felolvasás után szavalt még Harmath Béla 8. o. t., s a szépen sikerült ünnepélyt az ifjusági zenekar zárta be.

A helyi Nőegylet ma, vasárnap, délután 3 órakor a vármegyeház kistermében Dr. Damokos Andorné elnöklété mellett rendkívüli közgyűlést tart. A gyűlés tárgyát a megüresedett alelnöki és titkári állásoknak választás utján való betöltése képezi.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület évi rendes közgyűlését folyó hó 8-ra hivta össze az egyházkerület-főgondnoka: br. Bánffy Dezső. A közgyűlés előreláthatólag 3-4 napot vesz igénybe a fontos kérdések nagy száma miatt, melyek napirendre tüzetek. A gyűlésre városunkból a ref. collegium tanárai csaknem teljes számban elutaztak.

A községi iskolaszékek. A községi iskolaszékek, valamint a községi népiskolák tanítói, illetve igazgató-tanítói részére szóló új utasítást Wlassics Gyula, közoktatásügyi miniszter kibocsátotta s ezuttal a régi iskolaszéki utasítást hatályon kívül helyezte. A közoktatásügyi kormány az egységes nemzeti népoktatás érdekében arra törekszik, hogy az állami, valamint a községi népiskolák, melyek a miniszter közvetlen vezetése alatt állanak, egységes szervezet,

egységes vezetés és egységes belső rendtartás alá kerüljenek. E végből a községi elemi népiskolák anyagi ügyeinek ellátását, a helyi felügyelő hatóságnak: a községi iskolaszékek ügyrendjét, hatáskörét, ellenőrzési eljárását, felügyeleti jogát, valamint a községi elemi iskolák belső szervezetét és rendtartását egészen ugyanazon alapelvek szerint állapította meg az új utasításban, a melyek az 1901. évi május hóban kibocsátott állami iskolai új gondnoksági utasításban lefektetvék. Ekkép az 1800 állami elemi iskola és ugyanannyi községi elemi iskola és az ezekben működő összesen 8000 elemi népiskolai tanító egységes szervezetet és rendtartás mellett szolgálja a magyar népoktatás ügyét. Az utasítás lényegesen csak ott tér el a szerinti az új gondnoksági utasítástól, ahol azt a községi iskolaszékek, az 1876. évi XXVII. t.-cz. által biztosított bizonyos fokú önkormányzata s különleges jogai megkövetelik.

A Korcsolyázó egyesület közgyűlése. A Korcsolyázó-egyesület évi rendes közgyűlését ma délelőtt 11 órakor tartja meg a titkár irodájában. A közgyűlés tárgysorozatát jelentések és tisztikar választás töltik be.

25 éves színi jubileum és jutalomjáték. Micskei Bácskai Julcsa 25 éves színi működésének évfordulóját e hó 11-ikén, kedden ünnepli meg. Egy negyed-százada annak, hogy Bácskay Julcsa pályafutását a színpad deszkáin megkezdte. E hosszú idő alatt az ország nagyobb színházainál, sőt a budapesti Népszínháznál is volt szerződötve, mint primadonna, s mint ilyen ambícióval és lelkesedéssel töltötte be hivatását, s kedves játékaival, hatalmas szép hangjával általános szeretetnek örvendett, illetve örvend. Jubileuma alkalmából *A kornevillei harangok*-ban fog fellépni, s abban egyik legjobb szerepét, Szerpolettet fogja kreálni. E hó 15-én újra ünnepe lesz a társulatnak, amennyiben a társulat derék, általánosan elsőnek elismert színirendezője, *Deréki Antal* lesz jutalomjátéka, akinek neve a népszínműírók sorában is ismeretes. Jutalomjátékul az ősz rendező egy új darabjában, *Az udvarhelyi királybíró*, eredeti énekes színművében lép föl, amely darabnak ez lesz a premiérje is. Igen hisszük, hogy a műértő és színpártoló közönség mindkét estét alkalmasnak fogja találni arra, hogy az ünnepek irányában érzett rokonszenvét tömeges megjelenésével lerója.

Kinevezés. A székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság *Bereczky Zsigmond* végzett főgymnasiumi tanult a székhelyén levő adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

A székelyek érdekében. A képviselőházhoz beérkezett összes kérvények között talán a legsúlyosabb az, a melyet *Molnár József* képviselő benyújtott a képviselőházhoz. A kérvényt nem kevesebb, mint tizemháromezer székely írta alá s magában foglalja azokat a határozatokat, a melyeket legutóbb Kézdivásárhelyen a székely nép gyűlést hozott. A kérvény főleg a tagosítás és arányosítással foglalkozik, amelyeknek helyes rendezésétől függ a székelyek jövője. A kérvényhez 140 község csatlakozott. E kérvényben foglalt határozatok nagy részben elmentben állanak a népgyűlésnek határozataival, a melyet az O. M. G. E. annak idején Tusnádon rendezett. A székelyek kérvényükben azt kérik a kormánytól, hogy a székely mentő akciót az ő határozataik alapján kezdje meg.

Esküvő. *Ernst György* czukrász e hó 16-án tartja esküvőjét *Hintz Alexandrine* kisasszonnyal, Segesváron.

Ref. értekezleti gyűlés. Az udvarhelyi ref. egyházmegye egyházi értekezletének *sóvidéki* fiókköre m. hó 26-án tartotta őszi közgyűlését Alsósófalván, az ottani egyházközség anyaegyházzá alakulásának 100 éves jubileumával kapcsolatosan. Az értekezleti gyűlést istentisztelet előzte meg az Ur hajlékában, melyet zsufolóság megtöltött a sóvidéki egyházközségekben nagy számban összegyűlt érdeklődő hívek serege. A gyülekezet összhangzó, szép éneke után *Márton Árpád* küsmödi s. lelkész mondott szép imát és tartalmas egyházi beszédet. A közgyűlést *Csiszér Zsigmond* parajdi lelkész, egyházi elnök nyitotta meg s beszédében először is a reformáció áldásairól, aztán az alsósófalvi egyház jubileumáról emlékezett meg; majd — a falusi hallgatóság felfogásához alkalmazkodva — népszerűen, találó hasonlatokban mutatta fel az értekezleti gyűlések célját. Majd bejelentette elnök, *Dr. Kovács Gábor*, az értekezlet világi elnökének távolmaradását, melyet az értekezlet sajnálattal vett tudomásul. Tárgysorozat rendjén *Böjte Béla* olvasta fel titkár jelentését, fejtegetve az értekezlet törekvéseit s rajzolva az egyházkerületi, egyházmegyei és egyházközségi értekezletek munkásságát. Röviden és ügyesen csoportosítva foglalta össze azokat a teendőket, melyek a mai nehéz viszonyok között a reformátusokra várnak s buzdító szavakkal hívta fel az összegyűlt híveket a nemes munkában való részvételre. A titkár jelentése után

Péter Károly helybeli lelkész és e. m. főjegyző ismertette az alsósófalvi egyházközség 100 éves történetét. A mult idők érdekes és tanulságos rajzát az egész község osztatlan figyelemmel hallgatta s az ősök példájából új erőt merített a további munkára és küzdelemre. Végül *Csiszér Zsigmond* elnök megköszönte a hívek érdeklődését; a vallásos iratok kiosztására a helybeli lelkészt és megyebírót kérte föl s a közgyűlést bezárta. Még *Káli Károly* helybeli egyháztag mondott köszönetet az értekezlet vezetőinek és a vendégeknek, hogy az egyházközség örömmel ilyen nagy számmal megjelentek — s ezek után az egybegyűlt közönség felemelő érzelmek között oszlott szét. (Referens).

Az udvarhelymegyei tanítóegylet udvarhelyjárási fiókköre folyó hó 6-án városunkban az elemi iskola egyik tantermében népes gyűlést tartott, melynek tárgysorozatából kiemeljük a *Lázár József* elnöki megnyitó beszédét, *Gyerkés* phonomimikai előadását és e módszer szerint való sikeres tanítását, *Péter Gergelynek* a községi iskolaszéki utasítást ismertető értekezését. Nagy hatást keltettek és fényes sikert arattak szavataikkal *Fejes K.* és *Veres F.* Elfogadta a gyűlés egyhangulag *Hetszer Kálmán*nak azon indítványát, hogy a tanítóegylet az új fizetésrendezési tervvel szemben foglaljon állást és követelje, hogy a tanítókat vegyék ki a szolgák és igazgatók altisztek fizetési osztályából és sorozzák a vele egyenlő előképzettségű tisztviselők osztályába, az e tárgyban szerkesztett memorándumot kéttagú küldöttség (*Lázár József* és *Böjte Béla*) vitte fel a tanítók mai napon tartandó országos gyűlésére Budapestre. Gyűlés után közbeled volt.

A székelyvasutak kérdése az állami költségvetések során. Az 1903. évi állami költségvetésnek a képviselőházhoz lett beterjesztése alkalmával *Lukács László* pénzügyminiszter nagyszabású exposéjában megemlékezett arról is, hogy a halaszthatatlan többnemű állami építkezések végrehajtása céljából egy 200 millió beruházási kölcsön megszerzésére törvényjavaslat készül és fog mielőbb törvényhozás elé terjesztetni, melynek elfogadásától feltételezetten a felveendő kölcsönből fog egyebek közt a székelyvasutak kiépítésére 34 millió koronát erre fordítani, kiemelve, hogy azok a létesítmények, a melyekre a kormány felhatalmazást kér és a melyek a dolog természete szerint nem egyszerre, hanem az éveknek hosszú sorozatán keresztül fontosság, sürgősség és az előkészítettség stádiumának megfelelőleg lesznek létesítendőek. A pénzügyminiszter által fel is sorolt létesítmények közül azt hisszük akár fontosság, akár sürgősség, akár pedig előkészítettség szempontjából elsőbbségre egysem tarthatna akkora igényt, mint a melyet tarthat a székely vasutak kiépítése, mert csaknem egy évtizede már annak, hogy a törvényhozás a székelyföldi vasutak kiépítését elrendelte; több mint 2 éve, hogy az egész vonal kiépítésének terve elkészült, a közigazgatási bejárást megtörtént és az építésnek még ez évből megkezdésére többszörös ígéret tétetett és mert ugy az állami érdekből, valamint a székelyföldi szomorú közigazgatási viszonyok megjavítása érdekében is a tervezett vonal fontossága el nem vitatható: hinni merjük, hogy a képviselőház egyeteme, s különösen a székelyföldi képviselők eme törvényjavaslat tárgyalásánál mindent elfogadnak követni arra nézve, hogy a székelyföldi vasut kiépítése a legsürgősebb létesítmények közé soroztassék.

A parajdi Nőegylet a birtokosság nagytermében folyó hó 13-án tartja első fillérestélyét. Az estély műsora a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ének a helybeli dalárda által. 3. Szavlat: „Összevisszaságok” előadja *Moldován Ödön*. 4. „Az égerke” (vígjáték egy felvonásban. Irta *Des Roseaux*. Rendező *Mekkey*.) Személyek: *Bertha* fiatal özvegy *Vicsai* Rebeka, *Albinos* ügyvéd *Giczel* Ede. — A Nőegylet ezután minden csütörtökön megtartja estélyét.

A Polgári Önképző és segélyző-egylet rendes fillérestélyeit 10-én, hétfőn az egylet nagytermében kezdi meg. Az első estélyt *Holstein Regina*, *Rudolf Irén*, *Klein Ármin* és *Novák János* rendezik és műsora a következő: 1. Nyitány a helybeli zenekar által. 2. Nyitány beszéd *Solymossy* Endre egy. elnök által. 3. Zene. 4. Szavlat *Benedek Aladár* által. 5. Felolvasás *Gyerkés Mihály* által. 6. Hegedűjáték *Loschdorfer Kálmán* által. 7. Szavlat *Kun Karolin* által. 8. Zene. 9. Monológ *Biró Árpád* által. 10. Zene. Tánc 12 óráig. Beléptidij mint rendesen.

Elvi jelentőségű és nagy fontosságú határozatot hozott a közigazgatási bíróság a gazdáknak cselédjeikkel szemben, ezek betegsége alkalmával fennálló kötelezettségükre vonatkozólag. Egy konkrét esetben ugyanis kimondotta, hogy a gazda cselédje után min-

den esetben tartozik a kórházi költségeket 30 napon át fizetni. Fennáll tehát a gazdának ezen kötelezettsége még akkor is, ha cselédjét a kórházba szállítást megelőzőleg már a lakásán gyógytattatta és pedig tekintet nélkül arra, hogy az otthon való gyógykezelés mennyi időt vett igénybe. Ez elvi jelentőségű határozatot a közigazgatási bíróság azzal indokolja, hogy az 1898. évi XXI. t.-cz. 5. §-a a gazdát a kórházi költség viselésére kötelezi. Nem tekinthető tehát e kötelezettség teljesítésnek e határozat szerint az a körülmény, hogy az illető cseléd már megelőzőleg rendes orvosi ápolásban részesült, de nem kórházi ápolásban. Ez a határozat is nagy mértékben ösztönözi a gazdákat arra, hogy cselédjeiket minél előbb beirtassák az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztárba, mert ez esetben akár saját lakásukon, akár a kórházban ápolatták cselédjeiket, a felmerült költségeket csak előlegezniük kell, mert a pénztár, ha a cselédet nem a gazda hibájából érte a baleset, ezen költségeket mindenkor megtéríti. Saját magán segít tehát a gazda, aki cselédjeit a munkáspénztárnál biztosítja.

Halálhírek. E hó 2-án délután önkézüleg vett véget életének *Szűts Pál*, kir. törvényszéki irodavezető. A szerencsétlennek, mint hátrabagyott levelében írja, gyógyíthatatlan betegsége adott fegyvert kezébe. Halálával nejt *Ferencai Katalin*, öt gyermekét, ugyszintén számos rokont borított gyászba. Temetése a ref. egyház szertartása szerint 5-ikén történt meg. — E hó 4-ikén hunyt el *Bányai Jánosné* szül. *Bokor* Rebeka életének 58-ik, boldog házasságának 43-ik évében Parajdon. Halálát kiterjedt rokonság siratja.

A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházi értekezlet e hó 2-án rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az üresedésben levő állásokra megválasztották: egyházi elnöknek *Vajda Ferenc*, jegyzőnek *Osváth Lajos*, pénztárnoknak *Paál Sándor*. *Vajda Ferenc* vázolta ezután az értekezletek kifejtendő munkásságának irányát, körét és idejét. Az értekezletek ez évben minden második vasárnap délután tartatnak meg a ref. kollegium tornacsarnokában. A rendezésre egy 12 tagú bizottság küldetett ki. A protestáns dalkörnek az újra összehívása és működésének megkezdése szintén elhatározottat.

*

229

Almanach 1903-ra. Egy régi és kedves ismerős küldte be hozzánk a névjegyet. Nem szükséges, hogy bemutassuk olvasóinknak, mert nálunk is házibarát a szó legnemesebb értelmében *Mikszáth* Almanachja. *Udvarias* fiu és bokkrétát hoz. Ebbe a bokkrétába van fűzve a ma magyar novella-irodalom tizenhét kiváló neve. Amint látjuk, az idén még bőkezűbb, mint a megelőző években, mert a szokásos 15 helyett 18 novellával kedveskedik. Akad azok soraiban vidám és komoly, történelmi és egészen modern, analízáló és egyszerűen elbeszélő novella, de valamennyi a legjavából. Minden genre képviselve van, csupán egyetlen egy nem kapott helyet: az unalmas. Az ára is a régi: diszes vázsonkötésben 2 korona. Megszerezhető a kiadó: *Singer és Wolfner* könyvkereskedése útján, de kapható bármely hazai könyvkereskedésben is. Az előzőt ezuttal is *Mikszáth Kálmán* írta és minden irodalmi inyczenek öröme telik majd abban, hogyan ismerteti ő a mai magyar irodalmat.

Herczeg Ferenc képes lapja az Új Idők. Végre beteljesült, amit irodalmunk nagyjai oly sokszor áhitottak: össztalálkozott, megszerette egymást és szövetkezett irodalom és közönség. E szövetkezés közvetítője az Új Idők volt, e mind nagyobb népszerűségű folyóirat, melyről tudvalevő, hogy époly előkelő szigorú nivóju gyűjtőköre a magyar irodalomnak, mint ahogy változatosan, ötlesen és dűsan szerkesztett tartalmával a közönség minden irányú igényét kielégíti. Nyilvánvaló, köztudomású, hogy az Új Idők ma a magyar irodalom. Az Új Idők kitérítő művészi és aktuális képek gazdagítják hétről-hétre. Az Új Időkben most az új évnegyed kezdődött *Herczeg Ferenc* regényével. Mutatványzatot kívánatra ingyen küld a *Singer és Wolfner* kiadóczég Budapest, *Andrássy-út 10 sz.* Előfizetési ára az Új Időknek negyedévre 4 korona.

„Góbságok.” A haladó század kulturája erős küzdelmet folytat a népszokásokkal. Kiücskes Székelyföldünknek alig van vidéke, ahol az Istenadta népei hagyományát, nyelvjárását, szokását, vagy plane népviseletét megőrizte volna. Sok egyéb jó tulajdonsággal együtt kiveszöbben van a székelység észjárását, gondolkodását annyira jellemző apró furfang, tréfá, melyek közül nem egyet Góbságok név alatt ismer az egész ország. Ezeknek elkallódását mentette meg *Csulak Lajos*, aki székelyföldi vidékeit beutazva, a közsájon forgó adomákat, furcsaságokat összeszedte, s a *Jókai*-nyomda r. t. Sepsiszentgyörgyön vállalkozott arra, hogy december hó elején egy kötetben kiadja. Előfizetési ára 2 korona, de a bolti ára jóval több lesz. Előfizetése a kiadóhivatalhoz küldendő.

A megtérült kár. B. becsületes szabó-mestert baráti körben nyugtalan természetű embernek ismerték. Folyton új

terveket kovácsolt, minden pillanatban új vállalatokba bocsátkozott, azonban semmit sem bonyolított le eredményesen. Alig volt a városban egyestület, melynek habár mindig csak rövid időre tagja ne lett volna. A legutóbbi társulást tíz barátja és iparostársa rendezte oly célból, hogy közösen öt egész osztály-sorozatjegyvel játszanak a legnagyobb osztályosjáték-üzletben Török A. és Társa bankházában (Budapest, Teréz-körút 46/b.) Kezdetben örömmel csatlakozott társaihoz, azonban csak két osztályon fizette be az esedékes összeget, mert mint mindig úgy most is gyorsan elvesztette türelmét és a társaságból kilépett. Négy héttel a kitévés után a mi szabónk vacsora után a család körben olvassa az esti lapot. Az újságot felületesen forgatja, midőn tekintete egy kis közleményen megakadt, mely nyilvánosságra hozza Török bankház mesés szerencsését. Egy szerre csak elfutja a mérég és dühötől izgatva kiáltja: „Ilyen pech! Az a szám, melylyel játszottam, főnyereményt nyert. És én balga, beszűntettem a játékokat. Ilyesmivel csak velem történhetik! — Egy percig kínos csönd uralkodott a szobában, egy szerre azonban a család legidősebb fia egy hatalmas „Éljen!” kiáltással mintha megörült volna. Elkezd az asztal körül táncolni. „Apám! — kiáltja izgatottan — a kár megtért! Én ezzel a sorjegygyel hátad mögött tovább játszottam!”

Óriási azok száma, kik anyagi boldogulásokat a magyar szabadalmazott osztályosjáték intézménynek köszönhetik. Őszintén örvendünk, hogy közülök igen sokan Bihari Ede főelárúsnak (Budapest, IV., Városház utca 14. sz.) köszönhetik szerencsésüket. Felhívjuk a t. olvasó figyelmét Bihari Ede szerencsés főelárúsnak mai hirdetésére, kihez megrendelések — tekintettel a nagy keresletre — mielőbb intézendők. A buzás folyó 20-án kezdődik $\frac{1}{8}$ sorjegy 1.50 korona, $\frac{1}{4}$ = 3 kor., $\frac{1}{2}$ = 6 kor., $\frac{3}{4}$ = 12 korona.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön távirati tudósítása.) Vöröshere mag. A két héttig tartó rendkívüli áremelkedés után kissé nyugodtabb lett a hangulat, mindazonáltal az árak nem csökkentek és a forgalom sem lett gyengébb. Vajon a jelenlegi árak állandóak maradnak-e, avagy eme kis szünet után az emelkedés tovább fog tartani, az most egyegyedül attól függ, hogy Oroszországban tényleg meggyűsült-e a termés, avagy csak elkésett csépléssel kell számolnunk. Egyelőre még Erdély majdnem minden nagyobb állomása, valamint ama megyék városaiban, hol az idén jó termés volt Csab, Morva és Németországból való kereskedők találhatók és jó árakat fizetnek, különösen sötétkék, őregszemű árúért, melyért 76 koronát adnak 50 kilónként állomáson. A vöröshere magban beállott áremelkedés egyéb magvakra is hatott, úgy, hogy az elmúlt héten világoszinű, őregszemű luczerna mag már 60—62 kor. fiztetett 50 kilónként. Bükköny változatlan, muharmag némileg emelkedett árban, balczim nyugodt irányzatú. Jegyzések nyersárúért 50 kilónként Budapest: Vöröshere mag 65—75 korona, luczernamag 60—64 kor., muharmag $7\frac{1}{2}$ — $8\frac{1}{2}$ kor., balczim 14—15 kor.

Színházi hét.

Pénteken, 31-én, alkalmunk nyílt a hyperromanticusnak egy kiváló termékét, azaz D'Ennyer és Cormonsnak *A két árva* című színművét láthatni. A mű mesteri technikával épül ugyan fel, de túlzásba és szertelenségekbe téved a hatás eszközeinek kiaknázása tekintetében. A mű megrendítő és ideg-rázó jeleneteknek mind fokozódó összehalmozása oly annyira, hogy a tiszta aesth. élvezet rovására sehol sem kínálkozik bár csak rövid nyugópont, a melyen a néző a túlságzott feszültség közepette megpihenhetne és pillanatnyi lélekzetet vehetne a tragikus elemeknek összetorlódása következtében. Az előadás ugy az összejáratot tekintve, mint pedig az egyes szereplőket illetőleg, majdnem teljesen kifogástalan volt. A siker oroszlanrésze Rápoly Katinkát és Haraszi Miczit illeti meg, akik a két árva szerepében művészi módon oldották meg feladatukat. Rápoly játéka nem is lepett meg, hisz nála megszoktuk, hogy minden egyes alakítása beható és a legfinomabb részletekre kiterjedő tanulmányozásnak kerekded módon nyilvánuló, s mindenben szervesen összeilleszkedő harmonikus kifolyása. Haraszi szintén kiváló tehetségének és művészi kvalitásának adta csálhatatlan tanu-jét. Minden árnyalata nehéz szerepének a legnagyobb gondal volt kidolgozva, minden mozzanata remekül érvényesült. Az egész alakításon az érzés melege és bensősége ömlött végig, *Gabányi* mint Vandrey lovag szintelen volt; *Erdős* alakításában (De Linieres gróf) megvolt a kellő méltóság és mérséklet; *G. Székely* Renée is elég jól douborította ki szerepét; *Gerő* Ida sikerülten juttatta érvényre a Prochardné jellemének gonoszlelkű vonásait; élesen körülvalozott alak volt *Szarvasi* mint Jacques és *Simon* Jenő individualisató tehetsége a Pierre szerepében nyilvánult.

Szombaton, novemb. 1-én, *Morillát* ezt a félig misztikus, félig romantikus, egészben költői, azonban csak a zenéje által érvényesülni tudó darabot adták. Szövegéről alig szólhatunk, mert meséje igazi semmiség; egy vad kis leányról Morilláról, akit a tündér megszán és varázs-gyűrűt ad neki, amelylyel minden vágya teljesül, ennek szerelméről egy hercegről, akit Morilla a gyűrűvel magához lánccol, esik benne szó. E semmi történet azonban annyira bájos zenébe és annyira tündertanúba van befoglalva, hogy a közönség tetszésébe észrevétlenül férközik be. *Solti* Vilma, mint Morilla néhány, tehát nem minden esetben, szerencsésen eltalált pointtal érvényesítette szerepe dikcióját, míg énekszámai a kezdők bizonytalanságát hordták magukon. *Szarvasi* Leo herceg szerepében pompásan érvényesítette azt a pompás hanganyagot, melylyel föltétlen rendelkezik. *Gulyás* jó volt, mint mindig és minden szavával derűtséget keltett, szintén *Tábori* is.

Vasárnap, 2-án, Géczy népszínműve *A régi szerető* volt műsoron. Géczy e darabját meglehetősen nagy érdeklődéssel várta a közönség, mivel a darab annak idején 100 arany jutalmat nyert. Azonban, itt minálunk a bemutató előadás napján is közönség sikert ért, aminek az oka, hogy meséje elejétől végig mesterkél, igaz alakok, következetes jellemek alig vannak benne. A sovány cselekmény elvan nyújtva, amit egy felvonásban drámai rövideggel oldhatott volna meg, azt három felvonásra nyújtotta. Az első felvonásban egyéb sem marad meg az emlékezetben,

mint Tecza (Koltai) libapásztor és Misi (Szarvasi) szolgálógyény izetlen szerelmi ömlengései, s egy díj-birkózás, a melyben aztán Szarvasi megnyugtatt afelől, hogyha valaha elveszti is a hangját, amelyért igazán kár volna, kenyerét, mint akrobata is megtudná keresni. Az összes alakok jellemzése hamis mint ahogy általában az egész darabban nincs semmi lélektani igazság, mert a magyar parasztnob, — akinek e ténykedésén fordul meg az egész — nem fog sirva könyörögni a saját cselédjének, hogy menjen hozzá feleségül. *Simon* Jenő bizonytalan jellemű és logikájú gazdaember szerepében fejtett ki dicséretes igyekezetet, anélkül, hogy a félelemből egész embert tudott volna alakítani. *Kendi* Boriska, és érthetetlenül szerelmes asszonyt igen vonzóan és kedvesen adta. *Szarvasi* újra bizonyosságát adta hatalmas terjedelmű hangja erejének, míg *Koltai* Szeréna, aki tulajdonképpen a darab lelke kellett volna, hogy legyen, a Tecza szerepében bizonyította be, hogy a csengő dal, a pajkos dévajás, a melyet már minden színházlátogató megkíván, még nincsenek birtokában.

Hétfőn, 3-ikán, a társaszcég: Guthi és Rákosi vigjátékát, *A képviselő ur*-at adták. Akármit mondjanak is, hogy ötletük csak a francziáknak van, s csak ők tudnak ma darabot írni, a Rákosi-Guthi vigjáték író czég erre alaposan ráczáfol, mivel, ha vissza-vissza író térnek a rézi sablonhoz, az anyós vicczek elhelyezéséhez, mindig gondoskodnak arról, hogy azt a többé éppen nem szokatlan mesét olyan új szószban fűrösszék meg, a mely valami új, élvezhető izt kölcsönöz a felmelegített ételnek. Aztán meg az is a lényeges, hogy ez ami társulatunk mégis csak a drámai és vig szindarabokban excellál, s így egy néhány alig élvezhető est után, a közönség örömmel kapott egy ilyen szípusziadással meg-rakott darabon, a melyet jó ensemblevel adtak is elé. Ügyes emberek okulnak a mások bajain és kárán, de el is lesik azt, amiből más hasznot huz. Így Sipuluszéknak az újabb termékű franczia bohózatok annyi utmutatást adtak, hogy könnyen össze-üthették ezt a mulatságos, eleven darabot is, amelynek ötlete kegyetlenül enged következtetni a két Durandra, noha megvan az az előnye, hogy se férfi, se nő a színpadon nem akar levetközni, s az ember mégis elmulathat rajta. A darab bonyodalma a két Bodollay Károly folytonos felcsereléséből került ki, akik így fölötte mulatságos helyzetekbe jutnak. A két Bodollay szerepében *Tábori* és *Simon* Jenő pompásan érvényesítették alakító tehetségüket. Sikertült alak volt Péntek Tóbiás: *Gulyás*, akinek tehetségét fölölgesnek tartjuk itt újra méltatni. *Rápoly* Katinka, mint Lili részszült témérek tetszésnyilatkozatban, eleven, szeretetreméltó játékaért. Kedves volt *Gerő* Ida, mint Eszter és rövid jelenlétében temperamentumos játékaival *Kendi* Boriska.

Kedden, 4-ikén Souppé örökérvényű *Boccaccio*-ja ment, *Koltai* Szerénával a színszerében. Nem tudjuk, hogy véletlenségből történt-e, vagy pediglen a legönzőbb számításból, hogy a színlapon nem írták ki, hogy a Boccaccio kedves, de nehéz szerepét ki fogja kreálni? *Koltai* Szerénát mi törekvő, azonban teljesen kezdő színésznek tartjuk, így tehát semmi esetre sem alkalmasnak egy ilyen nagy szerep betöltésére. Elégedjek meg, kérem őt nagyon, a maga szerepkörével és ne fusoljon belé mindenbe. Nem elég egy ilyen szerepet protekcióval megkeríteni, oda egyéb valami is kell és legfőképpen rutinizott játék és hanganyag, melyekkel ő idővel nem mondjuk, hogy nem fog rendelkezni, azonban sajnosan éreztük most azoknak távollétét. Általában az egész este olyan boszantólag fegyelmezetlenül játszottak, mintha a társulat szekererudja már kifelé állana, holott, mint halljuk, még egy jó pár hétig fognak itt időzni, így tehát a közönségnek fúmagálása, a szerep semmibe sem vevése indokolatlan. Mindennek dacára *Szarvasi* kellemes, sehohsem triviális, hatalmas hangú herceg volt. A Fiametta szerepe *Solti* Vilma kezében volt. Őszintén be kell valljuk, hogy a kis-asszony játékaéhoz a szezon elején nagyobb reményt fűztünk, mint a milyenről be tud számolni. Játéka nem ment egy bizonyos félszagségtől, s így nélkülözi azokat a finom nuancokat, nemesen előkelő mozzanatokat, melyekre az ő szerep körében s éppen a Fiametta törékeny, subtilis szerepében szükség lenne. *Székely* Renée (Beatrice) hangja elég tisztán csengett, sztakkatói a csiszolás kedvező eredményeit mutatták. Kedves megjelenés volt *Kendi* Boriska (Izabella), jó *Gerő*, míg a derűtségről *Tábori*, *Heltai* és *Gulyás* gondoskodtak, akik már egyenként és összesen igen tehetséges színészeknek bizonyultak. Sajnálatos körülmény, hogy minden egyes szerepkörre nem rendelkezik a társulat személyzettel, s így olyan abszurd esetek állhatnak elő, hogy a hősszerelme (Simon) megénekeltetik, amivel azután az illetőt örlik le.

Szerdán, 5-én, Tanner Muray—Carryll-Honkton *A postás fiu* című operetteje volt műsoron. E művet is ugyanazon tulajdonságok jellemzik, amelyek egyáltalában a modern operettek leltári kellekeit képezik. Tartalmi sületlenség, bonyodalmas és érdekfe-sztító mesének teljes hiánya, töltelék gyanánt sok táncz, garnirozva bohózkodásokkal. Előnye a kellemes és gyors tempóban lüktető zenéje. Rövid sujt-e ez: Lord Punchestown leányába Norába (*Haraszi*) szerelmes Clive Radnor, a királyné futárja (*Heltai*) s minthogy viszonszerelme talál, el is akarja venni a leányt s czélja elérésében hasznára van Egyiptomba való diplomaticai kiküldetése, a hol a leány atyja

(*Horváth*) van mint követ. A leány kezére vágódik azonban Tudor Pyke bankár (*Deréki*) is, akinek azon a réven, hogy a leány anyja (*Gerő*) azon okból mivel annak váltóadósságait a bankár hajlandó kiegyenliteni, — az ő pártját fogja, reménye is van. Norával való trigykötésre a főczél tehát most az: befekteteni Clivet a lord előtt, mivégből Bung Tommy londoni postás fiut (*Gulyás*) menesztik Egyiptomba mindenféle terhelő bizonyítékokkal felszerelve Clive ellen. Nagy hajsza van akörül, ki ér hamarabb a lordhoz. Titokban Nora is odaindul meg a lady is a bankárral egyetemben. A szerencse a fiataloknak kedvez és egymásé lesznek a lord atyai áldása folytán. Az előadás egyöntetű és gyors menetű volt. Nórát *Haraszi* Miczi alakította a nála megszokott kedvességgel és hamiskás naivitással, énekével azonban kudarcot vallott, ami különben nem neki tudandó be, hanem egyedül a rendezés hibája. Minek kényszeríteni valakit olyas valamire, a mihez tehetsége nincsen. A szereplőre kínos az ily feladat és a nézőközönségre nézve is kellemetlen látni egy szereplő tehetetlenségét egy tehetsége körén kívül eső feladat követelményeivel szemben. *Gulyás* mindvégig derült hangulatot keltett kacagtató mókáival. *Heltai* szép énekével és kerekded játékaival arattól méltó tapsot. Kedves volt *Koltai* Szeréna Róza szobaleány szerepében és különösen discret tánczával, valamint ha nem is nagyterjedelmű, de kellemes csengésű hangjával most tetszést vivott ki magának. Jó volt *Szarvasi* mint Pott kapitány; *G. Székely* Renée törekvése dicséretet érdemel ugyan, de alakításai hijján vannak a finomabb előkelőségek; hangja még nélkülözi a lágyaságot és a behizelgő melodiát.

Csütörtökön, 6-án, Edmund Rostand világhírű színműve, *Cyrano de Bergerac* került bemutatásra. A franczia génius ébredt aléltóságából; a naturalismus és annak különemű dekadens fattyuhajtásai, melyek oly hatalmasan felburjánzottak, — úgy véljük — immár kiélték magukat és a nyughatatlan gall szívek mélyén mohó vágy, lázas epedés támadt egy szebb, egy nemesebb irány iránt. Irodalmi fecskeje lehet ez a jövő méhében rejlő, ismeretlen borderejű gyakorlati változásoknak és épen azért nem szabad a *Cyrano de Bergerac*-ot pusztán elvont szépirodalmi szempontból méltatni, hanem egy nagy nemzet hangulat változásának mérőföldjelzőjé is kell benne fölismerünk. Aki egy szebb jövőről ábrándozik, annak egy szebb multnak emlékeibe kell belefogóznia. Így nyúl vissza Edmund Rostand is a franczia irodalom multjába s a tizenhetedik század egy régen elfelejtett poétáját, *Bergerac*ot éleszti föl az irodalomtörténet omadékaiból, lehet azért, hogy benne és általa a franczia irodalmi romantizismust támassza föl halottaiból. Látszólag a multhoz tér vissza, de valójában egy új irodalmi szellemért akar sikra szállani. S mi magyarok mély érdeklődéssel szemléljük a kísérletet és meleg rokonszenvet ére-zünk a szellemes franczia költő törekvésével, mivel mi epedünk e nagy hagyományokhoz való visszatérés után, mi is vágyódunk a dalnok, a drámaíró, vagy mondjuk általában a költő és nemzeti apostol után, ki egy szebb jövőndőbe vetett hitünket feltámassza és a nemzeti eszményt, melynek képe alaktalanul sajog lelkünkben, ihletet látományokban élénkrajzolja. Ha a drámát kezdjük bonczolni, úgy annak lényeges tartalma tulajdonképpen egy furcsa és boldogtalan szerelmi történeté zsurugodik össze. *Cyrano de Bergerac* szerelmes unokahugába, a bájos Roxánba s a szellemes troubadour kétségtelenül meghódíthatná a költészet iránt annyira fogékony, imádandó hölgyet, ha a természet gonosz játéka nem alkotta volna őt kora legrutabb és mindenesetre legnagyobb — orru emberének. De Neuville Christían éppen ellenkezőleg a legcsinosabb ifju, ki valaha Gascogneból Párisba került. Amde a nemes ifju, ha nem is éppen butácska, amolyan néma csalógány, ki a szerelmet csak érzi, de kidalolni nem tudja. Ah, de Roxán, ki eszményképe a franczia nőnek, nem elég-szik meg a férfi alak külső szépségével és bűvös csókjával csak azt boldogítaná, ki előbb szívet a szerelem dalával, édes elmekáprázattal föllengző mámorába ejtette. Az ily nővel szemben *Cyrano* és Christían külön-külön csak félembert képviselnek és egye-sültnök kell tehát, hogy Roxán szívet megostromol-hassák. *Cyrano* sugalmazza a gyönyörű verseket, szellemes szerelmi leveleket és Christían kölcsönzi hozzá a hódító férfi jeleust. E játék gyönyörű költői leleménynyel folyik a drámán keresztül és mi szomorú epedéssel vagyunk szemtanúi annak, hogyan küldi *Cyrano* ábrándos lelkének költői csókjait Christían ajkaival az elámitott Roxának. A játék vége természetesen csak az lehet, hogy mind a két szerelmes boldogtalanul lesz. A szegény Christían tört szívvél hal meg egy ostrom alkalmával, mert utolsó percében Roxán azt sugja neki, hogy nem is férfi szépségébe, hanem verseinek elragadó zengzetébe volt szerelmes: viszont a tiszta lelkű, hős *Cyrano* csak tizennégy év mulva haldokolva vallja meg Roxának, hogy ama versek, melyekért a hölgy úgy rajongott, az ő reménytelen szerelmének tördelt só-hajai voltak. — Bájos romantikus mese ez, melynek elragadó költői nyelvezete egész este lebilincselve tartotta a közönséget, mely zsufozásig megtöltötte a színházat. A hős, nagy jellemű, szellemes gall poétát, *Cyrano* *Simon* Jenő, a társulat eme mű-vészi tehetségű színésze játszotta. Simonnak csak ez este volt alkalma tudását, kiváló intelligenciáját ragyogtatni. Minden szava, mozdulata természetes volt, s játékában az emberi szenvedélyek egész

ekálája nyilatkozott meg. A Simon Cyranoja a legkiválóbb emberek egyike volt, jószívű, bátor, erélyes, fanatikus, szerelmében gyöngéd. Ez utóbbi néha könnyekre indított, az előbbi megdöbbentett. Alakítását azonban részletezni nem akarjuk. Egyformán kiváló jó volt annak minden részlete. Mint a szívárvány, olyan tarka és mégis olyan egységes. Hangban, hangulatban egyik ellentétből a másikba csap át, a hangja páratlan hajlékonysággal simul a francia romancizmus minden szellemes, bizarr gondolat-árnyékaihoz. Kiváló, jó partnere volt Rópolthy Katinka, mint Roxán, akinek megindító, nehéz szerepét tökéletes interpretációban mutatta be. Említést érdemelnek Szarvasy, Tábori, Erdős.

Pénteken, 7-én, A peleskei nótáriust adták, amennyiben adásnak lehet nevezni az ualmasságba átmenő pyenge rögtönzéseket, szerep nem tudást, rossz összjátékot, s általában azt a fegyelméletlenséget, amely ez estét különösen jellemezte. A cím szerepét Deréki foglalta le magának, anélkül, hogy szerepét bár egy kevés is megtanulta volna, s minékután az egész darab a nótárius körül forog, tehát könnyen érthető, ha az egész kiváló szép bohózat, az élvezhetetlenségig összezsugorodott. Egyébiránt jók voltak Heltsai, Szarvasi, s ami menthető volt, azt ők mentették meg. — Tegnap Gasparone volt műsoron.

Kiadja Becsek D. Fia könyvnyomdája.
Telefonszám 14.

Sz. 847—1902. vh.

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék 1902. V. 6731/p. sz. végzése következtében, Dr. Valentsik Ferencz ügyvéd által képviselt Lókod községi hitelszövetkezet javára, László Dénes és t. h.-jánosfalvi lakosok ellen 50 kor. s jár. erejéig 1902. évi szept. 24. én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 621 koronára becsült következő ingóságok u. m.: I. László Dénes és nejének rozs, széna, sarju, 1 kertés, házbutorok és ágycseu. II. Kelemen Lőrincz-nél 2 ló, 1 szekér, 2 lóháms és 10 szekér széna nyilvánó árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírószag 1902. évi V. 456/2. számú végzése folytán 50 korona tőkekövetelés és 351 koronának 1902. évi július hó 30-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 88 kor. 32 fillben bíróilag már megállapított költségek erejéig H.-jánosfalván alpereseknél leendő eszközzésére 1902. évi november hó 20-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1902. október 28. napján.

Pollák Ignác,
kir. bir. végrehajtó.

Szőlőoltványok

szokványminőségben és európai nemű gyökeres és sima vesszők mélyen leszállított árákon. Oltványok ezek 90—100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és csomagefajokból, fajtisztán, teljes jutállással. Ha a szállítvány megrendelésnek meg nem felelne, ugy az oda- és visszajuttatási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebből a szükségletét az én költségemen házhoz szállítva tekintheti meg.

Élőkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak. Óriás tövis, igen gyorsan fejlődő sövényfajta. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadásal, melyen nemcsak ember, de semmi állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen kullacsal zárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útmutatási és kezelési utasítás mellékeltek. Övebb társasági végelt színes fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt czimere egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdaság vagy szegény családnál egyaránt. Így meg azoknak is igen érdekesen áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly kölcsönök foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócsemeték. Kétféle, óriási jóvedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyészése ma már minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: „Ermelléki első szőlőoltvány-telep“ Nagy-Kágya, 1—20 u. p. Székelyhid.

Versenyajánlati hirdetés.

A vagyonbukott székelyegyleti első takarékpénztár csődválasztmánya a csődtömeg tulajdonát képező, a székelykereszturi 1295. sz. tjkvben A+ 6. rendsz. a felvett ingatlan a rajta levő összes épületek és tartozékok eladását határozta el.

A felépítmények állanak egy új emeletes kőházból, mely 24 lakosztóból, 5 konyhából, 6 kamrát és 1 pinczét foglal magában, továbbá egy régi lakházból, kocsiszínből, raktárházakból, istállókból, jégveremből, fáskamarákból és jelenleg a Székely Borkereskedés részvénytársaság által bérelt borospinczéből.

A telek egész területe 2 hold 923 □ ölet tesz.

Venni szándékozók felhívom, hogy zárt írásbeli ajánlataikat a csődválasztmányhoz vagy alólírott csődtömeggondnok kezéhez folyó évi november hó 30-ik napjáig nyújtsák be.

Ha megfelelő és a forgalmi értéket megközelítő ajánlat nem tétetik, az eladás eszközletni nem fog.

Kelt Sz.-udvarhely, 1902. november 1-én.

Dr. Lukácsffy István,
ügyvéd tömeggondnok.

Gőzcséplőkészletek Malomberendezések TAKÁCS OSZKÁR

gépgyára,

BUDAPEST, IX., Köztelek-utca 6. sz.

Kitűnően kijavított használt gőzcséplőkészletek raktáron csereszételek köttetnek.

Hirdetés.

A vagyonbukott Székelyegyleti első takarékpénztár csődtömegéhez tartozó 264 drb Küküllőmenti takarékpénztár részvénytársasági (100 kor. névértékű) részvény; 514 drb Székely borkereskedés részvénytársasági (100 kor. névértékű) részvény értékesítése elhatározott.

Felhívotnak mindazok, kik e részvényeket megvenni óhajtják, hogy zárt írásbeli ajánlataikat f. évi december hó 31-ik napjáig alólírott tömeggondnok kezéhez nyújtsák be. Venni szándékozók figyelemztetnek, hogy a részvények azon esetben is eladottnak, ha nem az összesre együttesen, hanem csak számszerint megjelölt darabokra tétetik ajánlat.

Végül megjegyzem, hogy a tényleges eladás csak azon esetben fog megtörténni, ha ajánlattevők vételárképen a részvények valódi értékét megközelítő összeget ajánlanak föl.

Sz.-udvarhely, 1902. október hó 30.

Dr. Lukácsffy István,
ügyvéd, tömeggondnok.

Kiadó lakások!

A főiacztéren, két udvari lakás 3—3 szobából álló, konyha, pincze és mellék-helyiségekkel ellátott, — egyik emeletes, a másik földszintes, — egyes szoba ügyvédí vagy más irodának alkalmas: pincze és raktár helyiségek kereskedőknek, azonnal kiadó és elfoglalható. — Étekezhetni a tulajdonos Koncz Ármin gyógyszerésszel.

JEGYZÉKE

az 50,000 nyereménynek
Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000,000 kor.

Korona	jutalom
60000	1 jutalom
40000	1 nyer. á
20000	1 " "
10000	2 " "
9000	1 " "
8000	2 " "
7000	1 " "
6000	2 " "
5000	1 " "
4000	1 " "
3000	5 " "
2500	3 " "
2000	8 " "
1500	8 " "
1000	36 " "
500	67 " "
300	3 " "
200	437 " "
100	803 " "
50	1528 " "
30	140 " "
20	34450 " "
10	4830 " "
8	4850 " "
4	100 " "
2	4850 " "
1	3350 " "

55,000 nyer. s jut. összegben 14.459,000

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Két millió kor.-nál többet nyertek általunk nagybecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztály-sorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

pénznyereménnyel sorsolattik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizennégy millió 459.000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt — 75 vagyis 150 korona.

egy negyed (1/4) " 150 " 3— "

egy fél (1/2) " 3— " 6— "

egy egész " 6— " 12— "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hiatalos tervezetet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi november hó 20-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

TÖRÖK A. és TSA,

bankház, Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főáruháuk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a.

Fióküzlet: 1. Váci-körút 4. — 2. Múzeum-körút 11. — 3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni
Az összeget..... korona összegben } utánvételre kérem }
 } postautalvánnyal küldöm }
 } mellékelem bankjegyekben (bélyegekenben) } A nem tetsző törölendő.

Pontos cím

Névjegyek

a legjobb kivitelben, jutányos áron rendelhető e lap kiadóhivatalában.

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 33 év óta megbizható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel zselé fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerész Budapest.
Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szülők. Rudolstadt.

Raktár:
Nagysolymosi **Koncz Armin** gyógyszerárban Székelyudvarhelyt.

Sz. 497—1902. vgh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-kereszturi kir. járásbíróóság 1902. évi V. 325/1. számú végzése következtében Dr. Viola Sándor sz.-kereszturi ügyvéd által képviselt Nagy Dénes etédi l. javára, Steiu Salamon etédi l. ellen 800 k. 80 fill. s jár. erejéig 1902. évi augusztus 8-án fogantott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 883 kor. 80 fillérre becsült következő ingóságok u. m.: 1 vasas lőszekér, hordók, italok, házi butorok és bolti árucikkek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sz.-kereszturi kir. bíróság 1902. évi V. 325/2. sz. végzése folytán 1000 korona tőkekövetelés ennek 1902. június hó 8-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 115 kor. 55 fillérben bírólilag már megállapított költségek erejéig Etéden, alperes kereskedéseiben és lakásán leendő eszközésére az 1902. évi november hó 13-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megj. gyzessel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§ a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Sz.-kereszturt, 1902. okt. 27. napján.

Szalontai Albert,
kir. bírósági végrehajtó.

KIADÓ LAKÁS

Rösler Károly tulajdonát képező Bethlen-utcában levő házban, egy szép földszinti utcza lakás, 3 szoba, konyha és kamara azonnal kiadó.

Bérbe kívánok venni 1903. év április 20-ikától kezdve, külön udvarral, 7 szobával, 2 konyhával, fűskamarával, pincével és sütőkonyhával bíró lakást.
Csim a kiadóhivatalban.

Ingyen és bérmentve

kap mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes legfinomabb

liköröket és rumot

hideg uton, minden készülék nélkül még a legkissebb mennyiségben is, országszerte ismert aromáimmal előállítani.

WATTERICH A.

BUDAPEST, VII., Dohány-u. 5. sz.

Pártoljuk a magyar ipart!
Legjobb padlófénymáz és zománcz (Glazur)
a **Berkes-féle**
„Emke” padlófénymáz
Elsőrendű,
jobb mint bármelyik, mert könnyen szárad és szagtalan,
vizzel nem lesz foltos.
Kapható:
STERBA ÖDÖN
fűszerkereskedésében, Sz.-udvarhelyt.

Pártoljuk a magyar ipart!

Fogorvos
PERL JÓZSEF
American Dentist
Amerikában kiképzett Plombeur
..... jelenleg itt időzik

Készít műfogakat és légnymatu fosorokat vulcanitban és aranyban. — Korona és hidmunka (szájpadlás nélkül.)
Végez mindennemű fogorvosi műtéteket u. m.: fogaknak teljesen fájdalom nélkül való kihuzását, fogak és gyökerek tömését arannyal és mas jonak bizonyult tomóanyaggal.

Lakása „BUDAPEST”-szálloda I. szám.
Rendel d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5 ig.
Tartózkodási idő néhány nap.

Első kézből legjobban vásárol.
Magyarország legnagyobb hangszergyára
réz-, fa-, fuvó- és Vonós hangszerekben.

STOWASSER J.
cs. és kir. udvari hangszergyáros,
2 cs. és kir. közös és a m. kir. honvéd hadsereg szállítója
BUDAPEST,
II., Lánchíd-utca 5. szám.
Legnagyobb választék
összes hangszerekben.
Hegedűk, gordonkák,
bögők, fuvolák, klarinetok,
trombiták, czimbalnok.
Általam konstruált
TÁROGATÓK
30 frrtl följebb
iskola és zongorakléret ingyen.
Harmonikák
legjobb, elpusztíthatatlan hangokkal
Különlegesség: aczelbangu hangverseny-harmonikák, saját minták
Teljes zenekar felszerelések
a legjutányosabb árban,
előnyös feltételek mellett.

Képes árjegyzékek
és pedig külön külön: a) hangszerekről, b) harmoniumokról
c) harmonikákról,
ingyen és bérmentve.

Egy a rőfösaru szakmában jártas segéd
azonnali belépésre elfogadtatik.
Ajánlatok **GOLDSTEIN DANIEL** címére Zetelaka, u. p. Sz.-udvarhely.

Rendkívüli szerencse
BIHARI EDE
főuradájában, ahol eddig több mint
öt millió
koronát fizettek ki, közötté
600,000 k. a 69686, 600,000 k. a 28718. számra.
Nem kell gazdagnak lenni, hogy egy sorsjegyet vásároljunk de általa meggazdagodhatunk!

SZERENCSE-NAPTÁR.

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Auguszt.	Szeptemb.	Október	Novemb.	Decemb.
1 87250	1 43337	1 28711	1 73744	1 57927	1 53445	1 23730	1 57988	1 28617	1 18420	1 30600	1 29451
2 60682	2 78082	2 25817	2 82430	2 34226	2 05635	2 73512	2 45798	2 14211	2 82370	2 23925	2 45738
3 23012	3 60527	3 25774	3 98450	3 31332	3 23677	3 23547	3 60696	3 45788	3 05658	3 111	3 23730
4 23701	4 73725	4 45740	4 57880	4 87207	4 82434	4 57884	4 61454	4 69588	4 43311	4 4226	4 18450
5 53434	5 28655	5 43820	5 08448	5 18427	5 14110	5 61473	5 31808	5 95690	5 73741	5 53445	5 73050
6 60537	6 57810	6 23767	6 60647	6 43828	6 78724	6 60613	6 95625	6 31820	6 18488	6 57900	6 73501
7 57408	7 78057	7 28659	7 58424	7 45710	7 31896	7 82838	7 15805	7 45769	7 34230	7 60629	7 60650
8 23963	8 23738	8 43444	8 57964	8 23731	8 78051	8 05670	8 24006	8 43207	8 57867	8 57856	8 18450
9 23532	9 23720	9 23538	9 23523	9 73608	9 62701	9 23797	9 73709	9 14241	9 73500	9 45778	9 57844
10 60675	10 18411	10 09023	10 34207	10 23615	10 53400	10 57938	10 28635	10 78022	10 73640	10 23655	10 60675
11 56601	11 82111	11 45702	11 57850	11 60506	11 28742	11 34222	11 82363	11 82316	11 28716	11 45745	11 78015
12 184674	12 73522	12 45723	12 34230	12 95626	12 57803	12 14236	12 43108	12 73607	12 18441	12 43245	12 23640
13 73608	13 43250	13 23756	13 80646	13 08443	13 28717	13 78087	13 35671	13 73507	13 23582	13 60667	13 45772
14 45702	14 60640	14 57861	14 43827	14 23666	14 28673	14 15802	14 25000	14 82308	14 14171	14 60696	14 78000
15 23605	15 95689	15 23738	15 82440	15 45748	15 15800	15 11135	15 23651	15 23600	15 60656	15 23621	15 14231
16 57840	16 14123	16 09661	16 78546	16 57900	16 34255	16 14170	16 60635	16 61434	16 14158	16 73648	16 60662
17 60630	17 57820	17 18406	17 82471	17 23733	17 87207	17 05692	17 23611	17 82401	17 45718	17 23485	17 18440
18 57079	18 18410	18 23504	18 82801	18 18425	18 73512	18 23628	18 14238	18 23530	18 78006	18 53444	18 23710
19 82255	19 18410	19 57817	19 45774	19 45722	19 23628	19 14111	19 05614	19 82484	19 57890	19 60666	19 95646
20 45750	20 45791	20 82436	20 23506	20 31318	20 78725	20 73510	20 23611	20 73632	20 73632	20 84388	20 53412
21 57900	21 14279	21 09632	21 09638	21 45786	21 78070	21 00670	21 73747	21 73711	21 53446	21 60667	21 82734
22 14235	22 73617	22 62740	22 43423	22 23623	22 00650	22 28706	22 14232	22 95607	22 57850	22 53432	22 95698
23 00650	23 00624	23 00605	23 82352	23 43421	23 57976	23 14240	23 82328	23 23715	23 00674	23 57954	23 80668
24 00650	24 61478	24 14101	24 78044	24 95698	24 78030	24 18421	24 23652	24 14215	24 23650	24 73740	24 00661
25 62744	25 68408	25 43810	25 43812	25 23674	25 00655	25 23678	25 95655	25 00653	25 78075	25 23681	25 43442
26 23708	26 43845	26 57982	26 31810	26 82342	26 11122	26 08415	26 34224	26 82412	26 80600	26 23681	26 95679
27 78930	27 60646	27 57980	27 73015	27 43413	27 60612	27 80636	27 61461	27 23642	27 78919	27 68490	27 95616
28 95690	28 80646	28 18408	28 84206	28 57980	28 00655	28 82322	28 61461	28 78032	28 23756	28 78064	28 95690
29 78908	29 23708	29 28700	29 60615	29 45749	29 14108	29 00628	29 45720	29 45725	29 23675	29 23641	29 78088
30 78930	30 78932	30 73581	30 08417	30 43440	30 43440	30 23641	30 18421	30 30	30 18440	30 53485	30 87330
31 45767	31 23792	31 23792	31 84244	31 84244	31 84244	31 23630	31 73545	31 30	31 23617	31 31834	31 81834

Mikor van a születésnapom? Mindenki azt a számot vásárolja, amely véletlenül a neve- vagy születési napjára fel van jegyezve. Ezen számokból nemcsak egész sorsjegyet, de 1/2, 1/4, 1/8 is kapható. Csak azon legrosszabb esetben küldök hasonló számot, ha a kért szám már el volt adva.

Az I. osztályú sorsjegyek ára:
egy nyolcad (1/8) — 75 ffrt vagy 1.50 kor. | egy negyed (1/4) 1.50 ffrt vagy 3.— kor. —
egy fél (1/2) 3.— " " 6.— " | egy egész (1) 6.— " " 12.— "

Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében küldök. Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen mellékelem. A hivatalos nyereményjegyzéket huzást után azonnal küldöm. Szíveskedjék megrendeléseit azonnal, de legkésőbb

folyó évi november hó 20-ig
alulirt szerencsés főelárusítóhoz juttatni

BIHARI EDE Budapest, Városház-utca 14.